

tones ad Calend. Aprilis Anno 1467 coactum fuisse, in quo placuit ut certi probatique viri, 36 scilicet Curatores Reipub. ex singulis Ordinibus deligerentur, qui Rempub. constituerent & juri ac justitiae providerent, duodenii scilicet ex Clero (qui unum Ordinem jam obtinebat) totidem ex Equitibus, & totidem juris ac Iustitiae periti ex populo, fidemque Rex Regali dicto promissoque dedit ratum se habiturum quicquid illi 36 viri constituerent.

Atq; hæc quidem in genere ad Capevingiorum usq; tempora totius Reip. gubernandæ Regnive administrandi ratio fuit. Eaque recensuimus Officiariorum Regni munera quibus qui præsunt vel funguntur, proprie Regni seu Coronae administratores, Officiales vel Sapientes dicuntur, quales sunt cum primis illi quos publicum Concilium constituere diximus. Item Pares Francie, deinde Connestablius, Ammiralius, Cancellarius, Quaestor generalis Francie, &c. Alii etiam omni tempore fuerunt Consiliarii ac Officiarii Regii, qui privata ipsorum negotia curabant, Regique famulabantur aut ministrabant quales sunt Camerarii & alii Ministri & Officiales Aulae Regiae.

Præter hæc publica munera instituta sunt successu temporis alia atque alia Parlamenta juridica, qua in re scendum ad hæc fere Capevingiorum tempora, & simplicem facilemque jus reddendi rationem, rarasque omnino lites fuisse, quod vel hinc licet cognoscere, quod Rex Lodovicus cognomento Dives, qui regnavit circiter annum 1230 (ut ex Ionvillio, qui ejus vitam descripsit, constat) ipse vel controversias disceptabat, vel disceptandi negotium nonnullis è suo comitatu mandabat. Quod idem de Carolo Magno proditum est, qui vel dum calcearerur, lites dirimebat. Hujus lex talis in capitulari extat. *Hoc missi nostri notum faciant Comitibus & populo, quod nos in omni septimana unum diem ad causas audiendas sedere volumus.* Crescente deinde pravitate temporis, litium multitudine, primum Basilica magnifica Regis Lodovici Huttini, vel ut alii volunt Philippi Pulchri Imperio circiter annum 1292 ædificata est; Tum ex mediocri Iudicium numero tres Decuria factæ Magnæ Cameræ, Inquisitionum & Postulatorum. Sed anno 1521 Rex Franciscus quartam deinde Cameram 20 novis Consiliariis adjectit. Rursus idem Rex anno 1543 alios 20 creavit. Sed hic Iudicium conventus non fuit perpetuus & perennis ut hodie, sed indistivus, nec nisi certo Principis mandato exerceri solitus. Ad diem idem D. Martini, id est 2 idus Novem a Rege dictum proponebatur, quo Parliamentum inchoandi Iudicibus a Rege authoritas datur.

Verum paullatim in tantum hujus Confessus, seu Parlameti autoritas excrevit, ut nulla Regia Lex, nulla constitutio rata esset, nisi cuius illi Consiliarii autores comprobatoresq; fuissent. Deinde ut nullus tota Gallia Magistratus, non modo urbanus, verum & militaris esset, quem non ab illo confessi inauguriati, & apud eundem in leges jurare oporteret, tum ut ab eorum judicis appellandi jus non esset, sed ut eorum decreta & fixa essent, postremo quicquid potestatis, imperii, authoritatis, penes publicum Consilium & Statuum parliamentum (cujus scilicet & nomen & authoritatem obtinet) fuisse diximus, id totum in Senatum illum translatum fuerit.